

M. Tayyib Gökbilgin, *Avrupa'da İktidar Mücadelesi Osmanlı – Macar İlişkileri*, İstanbul: Kronik Kitap, 2019, 296 Sayfa, ISBN: 978-605-7635-24-2

Mustafa Kemal SİNCER¹

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Mustafa Kemal Sincer, (Doktora Öğrencisi), İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.
E-posta: mkemalsincer@gmail.com ORCID: 0000-0003-2765-2669

Başvuru/Submitted: 11.04.2020 • **Revizyon Talebi/Revision Requested:** 13.04.2020 • **Son Revizyon/Last Revision Received:** 15.04.2020
Kabul/Accepted: 24.04.2020 • **Online Yayın/Published Online:** 04.05.2020

Atıf/Citation: Sincer, Mustafa Kemal. "Avrupa'da İktidar Mücadelesi Osmanlı – Macar İlişkileri" M.Tayyib Gökbilgin'in Avrupa'da İktidar Mücadelesi Osmanlı – Macar İlişkileri adlı eserinin tanıtımı. *Türkiyat Mecmuası-Journal of Turkology* 30, 1 (2020): 313-319.
<https://doi.org/10.26650/iuturkiyat.718347>

Çalıştığı alanların öncü isimlerinden biri olan, değerli tarihçi M.Tayyib Gökbilgin'in Osmanlı-Macar ilişkileri üzerine, değişik tarihlerde ve akademik dergilerde yayımladığı makaleleri, oğlu Mehmet Altay Gökbilgin tarafından bir araya getirilerek kitaplaştırıldı.

1907'de Ordu'da doğan Tayyib Gökbilgin, Samsun'un Çarşamba ilçesinde uzun zaman kadılık ve müderrislik yapan dedelerinin aldığı lakaba göre Hocazâdeler ailesine mensuptur. İlköğrenimini Çarşamba'da, babasının gözetiminde evde tamamlayan Gökbilgin, ardından medreseye devam etti. Kurtuluş Savaşı'nın başlamasıyla eğitimine ara vermek zorunda kalan Tayyib Gökbilgin, savaşın ardından Samsun, Erzurum ve Trabzon muallim mekteplerine devam ederek tahsilini tamamlamıştır.

1929 ile 1936 arasında Tercan, Aşkale, İspir ve Çarşamba ilçelerindeki köy okullarında öğretmenlik yapmış, 1936 senesinde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin Hungaroloji bölümüne girmiştir. Burada yan disiplin olarak Tarih bölümünün derslerine de devam eden Gökbilgin, dil konusuna da önem vermiş, özellikle Latince, Fransızca ve Almanca derslerini de yakından takip etmiştir.

1936-1939 yılları arasında, yaz aylarında Macaristan'da Keszthely ve Debrecen Üniversitelerinde eğitim görmüş, Macar Milli Arşivi'nde staj yapmıştır. Böylece ileride yapacağı çalışmaları konusunda birinci elden kaynakları görme ve tarama fırsatına sahip olmuştur. Ankara Üniversitesi'nden “Osmanlı Tarihi'nin Macarca Kaynakları” isimli teziyle, 1940 yılında mezun olan Gökbilgin, aynı sene İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkiyat Enstitüsü'nde, tercüman yardımcısı unvanıyla göreve başlamıştır. 1942'de Tarih bölümü asistanlığına getirilen Tayyib Gökbilgin, aynı yıl “Rumeli'de Yürükler ve Tatarlar” adlı tezle doçentliğini vermiştir. Gökbilgin, 1955'de profesörlük unvanını almış, 1961 yılında Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Kürsüsü'nün başına getirilmiş ve 1977 senesinde emekliliğine kadar burada görev yapmıştır. M.Tayyib Gökbilgin, 2 Haziran 1981'de vefat etmiştir.

Uzun süren akademik hayatında birçok eser kaleme alan Gökbilgin'in, *Milli Mücadele Başlarken, Edirne ve Paşa Livası, Rumeli'de Yürükler, Tatarlar ve Evlad-ı Fatihan, Kanunî Sultan Süleyman, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi* isimli kitaplarının yanı sıra, çeşitli akademik dergilerde yayımlanmış onlarca makalesi bulunmaktadır.

M.Tayyib Gökbilgin'in oğlu Mehmet Altay Gökbilgin tarafından bir sunuş yazısıyla ve ardından da yayınevinin takdimiyle başlayan *Avrupa'da İktidar Mücadelesi Osmanlı – Macar İlişkileri* isimli kitapta, M.Tayyib Gökbilgin'in, hâkim olduğu yabancı diller sayesinde sadece Osmanlı kaynaklarından değil, dönemin çok değerli Venedik, Alman ve Macar kaynaklarından da faydalanarak hazırlamış olduğu ve ayrıca Osmanlı-Macar ilişkileri konusunda farklı yaklaşımlara sahip yabancı akademisyenlerin değerlendirmelerinin de yansıtıldığı toplam 13 makalesi yer almaktadır. Bu makalelerin hangi dergilerde yayımlandığı kitabın sonunda yer alan Makalelerin Künyesi bölümünde belirtilmiştir. Büyük ölçüde içeriklerinin de ne olduğunu yansıtan makalelerin başlıkları aşağıdaki şekildedir:

- 1- Macaristan'daki Türk Hâkimiyeti Devrine Ait Bazı Notlar (s. 11-24.)
- 2- Macar Devlet Arşivi ve Tarihçesi (s. 25-36.)
- 3- XV. Asrın Birinci Yarısında II. Murad Devrinde Hristiyan Birliği ve Osmanlı-Macar Mücadeleleri Esnasında Edirne (s. 37-58.)
- 4- Korvin Mathias (Mátyás)'ın II. Bayezid'e Mektupları, Tercümeleri ve 1503 (909) Osmanlı-Macar Muahedesinin Türkçe Metni (s. 59-72.)
- 5- Kanunî Sultan Süleyman'ın Macaristan ve Avrupa Siyasetinin Sebep ve Âmilleri, Geçirdiği Safhalar (s. 73-110.)
- 6- XVI. Asır Ortalarında Osmanlı Devleti'nin Tuna Havzası ve Akdeniz Siyasetleri, Bunlar Arasındaki Alâka ve İrtibat, Muhtelif Veçheleri (s. 111-130.)

- 7- Kanunî Süleyman'ın 1566 Szigetvar Seferi: Sebepleri ve Hazırlıkları (s. 131-144.)
- 8- Türk İdaresinde Budin (s. 145-162.)
- 9- Kara Üveys Paşa'nın Budin Beylerbeyliği (1578-1580) (s. 163-180.)
- 10- XVII. Asır Başlarında Erdel Hadiseleri ve Bethlen Gâbor'un Beyliğe İntihabı (s. 181-208.)
- 11- Thököly İmre ve Osmanlı-Avusturya İlişkilerindeki Rolü (s. 209-248.)
- 12- II. Rákóczi Ferenc ve Osmanlı Devleti Himayesinde Macar Mültecileri (s. 249-270.)
- 13- XIX. Asır Sonlarında Türk-Macar Münasebetleri ve Yakınlığı (s. 271-281.)

Kitabı oluşturan makalelerin içerikleri şöyledir:

- 1- M.Tayyib Gökbilgin, kitabın da ilk bölümünü oluşturan, 1942 senesinde "Macaristan'daki Türk Hâkimiyeti Devrine Ait Bazı Notlar"¹ isimli makalesinde, Macar tarihçilerin, özellikle de Türk yanlısı olanların, Osmanlı hakimiyeti altındaki Macaristan topraklarının durumunu yansıtan görüşlerine yer vermiştir. Gökbilgin'in çalışmasını hazırlarken, Macar tarihçiler Takats Sandor, Angyal David ve Ludwig Fekete'nin eserlerinden bolca yararlanmış olduğu görülmektedir.
- 2- Gökbilgin'in, kitabın ikinci bölümünü oluşturan "Macar Devlet Arşivi ve Tarihçesi"² adlı makalesinde, bir devlet arşivinin nasıl oluşturulabileceği, Macaristan Devlet Arşivi'nin oluşumunun Ortaçağ'dan itibaren geçirdiği evreler anlatılmıştır. Gökbilgin, birinci elden verdiği bilgilerde ayrıca Macar Devlet Arşivi'nin yapısal özelliklerinden de bahsetmiş, arşivin bölümlerini ve arşivde çalışanların sayısı ile görevlerini kaleme almıştır. Makalesinde, bu gözlemleri yaptığı esnada, Macaristan devletinin arşiv çalışanlarına verdiği bir görevi ve arşivin korunmasıyla ilgili şahit olduğu bir olayı da açıklamıştır.
- 3- M.Tayyib Gökbilgin'in, Edirne'nin fethinin yıldönümü münasebetiyle Türk Tarih Kurumu'nun bastırıldığı armağan kitabında yayımlanan "XV. Asrın Birinci Yarisında II. Murad Devrinde Hristiyan Birliği ve Osmanlı-Macar Mücadeleleri Esnasında Edirne"³ isimli makalesi, Sultan II. Murad'ın tahta çıkması ve ardından dönemin Macar Kralı Szigismund ile olan ilişkilerinden tafsilatlı bir biçimde bahsederken, aynı makalede Ergene Köprüsü olarak da bilinen Uzunköprü'nün yapılışı da anlatılmaktadır. Avrupa fetihlerinde merkez üssü olarak kullanılan Edirne şehrinin gelişme sürecinden de bahsedilen çalışmada, Balkanlar'daki Osmanlı ilerleyişini durdurmaya çabalayan Macar kralları Szigismund ve halefi Vladislas'ın uğraşları da konu edilmektedir.
- 4- Kitabın dördüncü bölümünü oluşturan "Korvin Mathias (Mátyás)'ın II. Bayezid'e Mektupları, Tercümelere ve 1503 (909) Osmanlı-Macar Muahedelerinin Türkçe Metni"⁴ adlı çalışma 1958 senesinde yayımlanan bir makedir. Gökbilgin tarafından, Topkapı Sarayı arşivlerinde, Divan-ı Hümayun tercümanları tarafından Macarca'dan ve kendi

1 M.Tayyib Gökbilgin, "Macaristan'daki Türk Hâkimiyeti Devrine Ait Bazı Notlar", *Türkiyat Mecmuası* (1942), 200-211.

2 M.Tayyib Gökbilgin, "Macar Devlet Arşivi ve Tarihçesi", *Belleten*, 11/12 (1939), 447-457.

3 M.Tayyib Gökbilgin, "XV. Asrın Birinci Yarisında II. Murad Devrinde Hristiyan Birliği ve Osmanlı-Macar Mücadeleleri Esnasında Edirne", *Edirne: Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı* içinde, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1965), 119-135.

4 M.Tayyib Gökbilgin, "Korvin Mathias (Mátyás)'ın Bayezid II'e Mektupları, Tercümelere ve 1503 (909) Osmanlı-Macar Muahedelerinin Türkçe Metni", *Belleten*, 87 (1958), 369-381.

ifadesiyle “oldukça bozuk” çevrilmiş olan mektupların tercümelerini yayımlamıştır. Tayyib Gökbilgin ayrıca, 1503 yılında yapılan ve daha önce Türk kaynaklarında hiç bahsedilmemiş olan Osmanlı-Macar antlaşmasını da Hammer ve Zinkeisen’den de faydalanarak, Latince ve Türkçe metni üzerinden yorumlamıştır.

- 5- 1970 yılında Türk Tarih Kurumu tarafından bastırılan *Kanuni Armağanı* isimli kitapta yer bulan “Kanunî Sultan Süleyman’ın Macaristan ve Avrupa Siyasetinin Sebep ve Âmilleri, Geçirdiği Safhalar”⁵ adlı makale, kitabın beşinci bölümünü oluşturmaktadır. Gökbilgin’e göre, Kanunî’nin Orta Avrupa siyaseti, padişah olur olmaz Macar Krallığı’nın elindeki Belgrad’a yürümesinden Budin’in 1541’de tamamen fethine kadar yaşananlar ile hükümdarlığının son döneminde içinde bulunduğu fiziksel sıkıntılara rağmen tekrar Macaristan üzerine sefer düzenlemesi çok önemlidir. Gökbilgin, makalesini oluşturduğu bu fikir üzerine şekillendirmiş ve Osmanlı Devleti ile Kanunî Sultan Süleyman’ın Orta Avrupa siyasetini aydınlatıcı bir biçimde ortaya koymuştur. Ayrıca Kanunî Sultan Süleyman ile dönemin siyasi aktörleri Zapolyai, Ferdinand, François ve Şarlken arasındaki ilişkiler de kaleme alınmıştır. Gökbilgin, çalışmasının sonunda, Sultan Süleyman’ı, gücünü Türk ve İslamları tek bir bayrak altına toplamak yerine Macaristan’la bu denli uğraşmaya harcadığı için eleştirenlere karşı, dört madde halinde kendi görüşlerini ifade etmiştir.
- 6- Kitabın altıncı bölümü olarak neşredilen “XVI. Asır Ortalarında Osmanlı Devleti’nin Tuna Havzası ve Akdeniz Siyasetleri, Bunlar Arasındaki Alâka ve İrtibat, Muhtelif Veçheleri”⁶ adlı makale, ayrıca 13 Mayıs 1955 tarihinde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nde konferans olarak verilmiştir. Gökbilgin çalışmasında, Budin’in bir Türk eyaletine dönüşmesinin ardından Ferdinand’ın içine düştüğü durumu, Avrupa’yı Türklere karşı harekete geçirme çabalarını ve Osmanlı Devleti’nin bu durum karşılığında yaptıklarını incelemiştir.
- 7- *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*’nde yayımlanmış olan ve bahsedilen kitabın yedinci bölümünü de oluşturan “Kanunî Süleyman’ın 1566 Szigetvar Seferi: Sebepleri ve Hazırlıkları”⁷ isimli makalede Gökbilgin, Avusturya İmparatoru Ferdinand’ın 1564 senesindeki ölümünden Szigetvar Seferi’nin yapıldığı 1566 tarihine kadar olan Avrupa siyasi sürecinden bahsetmiştir. Yazar konuyu, Gelibolulu Mustafa Âli, Peçevî ve Selânikî Mustafa gibi Osmanlı tarihçilerinin kaynaklarını da kullanarak irdelemiştir.
- 8- M. Tayyib Gökbilgin’in, 1975 senesinde, *Atatürk Konferansları* isimli kitapta yer alan “Türk İdaresinde Budin”⁸ adlı çalışması, incelenilen kitabın sekizinci bölümünü vücuda getirmiştir. 1541 yılında Budin’in fethedilmesini ve Osmanlı Devleti’nin bir Memalik-i Mahruse’si olmasını anlatan makale giriş kısmı hariç üç bölümden oluşmaktadır. Girişte Budin’in fethi süreci anlatılırken ilk bölüm “Budin’in Manevi Mihmandarları: Gürz-i

5 M.Tayyib, Gökbilgin, “Kanuni Sultan Süleyman’ın Macaristan ve Avrupa Siyasetinin Sebep ve Âmilleri, Geçirdiği Safhalar”, *Kanuni Armağanı* içinde, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1970), 5-39.

6 M.Tayyib Gökbilgin, “XVI. Asır Ortalarında Osmanlı Devleti’nin Tuna Havzası ve Akdeniz Siyasetleri, Bunlar Arasında Alaka ve İrtibat, Muhtelif Veçheleri”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 4 (1955), 64-77.

7 M.Tayyib Gökbilgin, “Kanuni Sultan Süleyman’ın 1566 Szigetvar Seferi Sebepleri ve Hazırlıkları”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, 21 (1966), 1-14.

8 M.Tayyib, Gökbilgin, “Türk İdaresinde Budin”, *Atatürk Konferansları V* içinde, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1975), 163-178.

- İlyas ve Gül Baba”, ikinci bölüm “Budin Beylerbeyleri: Arslan Paşa, Sokullu Mustafa Paşa, Üveys Çelebi, Lala Mehmed Paşa, Kadı-zade Ali Paşa”, üçüncü bölüm ise “Türk-Macar İctimaî Münasebetleri” olarak isimlendirilmiştir. Ayrıca makalenin sonunda Budin’in Osmanlı hakimiyetinden çıkması üzerine yazılan anonim bir şiir yer almaktadır.
- 9- Yazarın *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*’nde yayımlanmış olan “Kara Üveys Paşa’nın Budin Beylerbeyliği (1578-1580)”⁹ isimli makalesi, eserin dokuzuncu bölümünü meydana getirmiştir. Makalenin girişinde Gelibolulu Mustafa Âli tarafından “müdebbir, hilekâr” olarak ifade edilen Üveys Paşa hakkındaki bu yakıştırmanın haksız olduğunu söyleyen Gökbilgin, bu haksızlığı bir taraftan Peçevî, Selânikî Mustafa, Takats Sandor ve Ludwig Fekete gibi tarihçilerin yazdıklarıyla açıklamaya çalışırken, diğer taraftan da Mühimme defterlerini kaynak olarak kullanmıştır. Kullanılan Mühimme defterlerinden birkaç örnek makalenin sonuna eklenmiştir.
- 10- M. Tayyib Gökbilgin’in onuncu makalesi, 1949 yılında yayımlanmış olan “XVII. Asır Başlarında Erdel Hadiseleri ve Bethlen Gabor’un Beyliğe İntihabı”¹⁰ isimli çalışmadır. Gökbilgin, Macar milli hareketinde önemli bir isim olarak görülen ve Batı Macarları ile Viyana Krallık Konseyi’nin Türk dostu olarak nitelendirdiği Bethlen Gabor’un faaliyetlerinden ve bu onun döneminde Macarların verdiği bağımsızlık mücadelesinden bahsetmiştir.
- 11- Gökbilgin’in *Türk-Macar Kültür Münasebetleri Işığında II. Rakoczi Ferenc ve Macar Mültecileri Sempozyumu*’nda sunulan “Tökhöly İmre ve Osmanlı-Avusturya İlişkilerindeki Rolü”¹¹ isimli bildirisi, kitabın on birinci bölümünü oluşturmaktadır. Çalışma iki bölüm halinde kaleme alınmıştır. İlk bölümde, Macarlar için “Mülteciler Devri” adıyla anılan 1670-1680 yılları arasındaki dönemin, 1676’ya yani Tökhöly İmre’nin mültecilerin başına tayin edilmesine kadar olan kısmı anlatılmıştır. İkinci bölümde Raşid Tarihi ve Silahdar Tarihi gibi Osmanlı kaynakları da kullanılarak, Tököly İmre’nin, önce 1676’dan sonraki çabaları ardından da 1682’de Sadrazam Merzifonlu Kara Mustafa Paşa’nın onayıyla mültecilerin lideri konumuna gelmesini ve Protestanlık ile Macar bağımsızlığının kurtarıcısı haline dönüşmesi açıklanmıştır.
- 12- Bir önceki bildiriyle aynı sempozyumda ortaya konan “Rakoczi Ferenc II ve Osmanlı Devleti Himayesinde Macar Mültecileri”¹² isimli çalışma, eserin on ikinci bölümüdür. Bu makalede Gökbilgin, 1703 ile 1710 yılları arası, Macaristan’ın bağımsızlığı için Avusturyalılarla 6 büyük muharebe yapan fakat daha sonra önce Lehistan’a, ardından Fransa’ya ve en sonunda da Osmanlı Devleti’ne sığınmak zorunda kalan Rakoczi Ferenc’in mücadelesini kaleme almıştır. Rakoczi Ferenc, kendisiyle beraber Osmanlı Devleti’ne sığınan Macar mültecileriyle ömrünün sonuna kadar Osmanlı topraklarında yaşamıştır.

9 M.Tayyib Gökbilgin, “Kara Üveys Paşa’nın Budin Beylerbeyliği (1578-1580)”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, 3-4 (1952), 17-34.

10 M.Tayyib Gökbilgin, “XVII. Asır Başlarında Erdel Hadiseleri ve Bethlen Gabor’un Beyliğe İntihabı”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, 1 (1949), 1-28.

11 M.Tayyib Gökbilgin, “Tökhöly İmre ve Osmanlı-Avusturya İlişkilerindeki Rolü”, *Türk-Macar Münasebetleri Işığında II. Rákóczi Ferenc ve Macar Mültecileri Sempozyumu* içinde, (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976), 180-210.

12 M.Tayyib Gökbilgin, “Rákóczi Ferenc II ve Osmanlı Devleti Himayesinde Macar Mültecileri”, *Türk-Macar Münasebetleri Işığında II. Rákóczi Ferenc ve Macar Mültecileri Sempozyumu* içinde, (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976), 1-17.

- 13- İncelenen kitabın son bölümünü oluşturan makale, Türk Dil Kurumu'nun bastırıldığı *Nemeth Armağanı* adlı eserde yer almış olan “XIX. Asır Sonlarında Türk-Macar Münasebetleri ve Yakınlığı”¹³ isimli çalışmadır. Gökbilgin makalesinde, 1848 Macar İhtilali'ni takriben Osmanlı Devleti'ne sığınan ve Sadrazam Mustafa Reşit Paşa'nın desteğini kazanan Kassuth'tan söz etmektedir. Kassuth ve Osmanlı'ya sığınan diğer Macar milliyetçilerinin Avusturya ve Rusya tarafından iade taleplerine dönemin padişahı Sultan Abdülmecid'in “*Ecdadımın altı yüz seneden beri bunca fedakârlıklarla muhafaza ettiği himaye hakkında Avrupa bizden nez' etmek mi istiyor. Bu hakkı zayı ettikten sonra bana saltanatın dahi lüzumu yoktur. Bir Macar'ı elli bin Osmanlı kanı döker yine muhafaza ederim*” dediğini belirten Gökbilgin, ayrıca yüzyıl sonuna kadarki diğer Osmanlı padişahlarının da Macarlar üzerindeki koruyucu faaliyetlerini anlatmıştır.

Sonuç olarak, M. Tayyib Gökbilgin'in makalelerinden derlenen bu eser, içeriği açısından Osmanlı-Macar ilişkilerine ilgi duyan tüm kesimlerin başucu kaynağı olabilecek niteliktedir. Ayrıca, Macar bağımsızlık hareketinin önemli figürleri olarak addedilen Zapolyai, Bethlen Gabor, Tökhöly İmre ve Kassuth gibi isimlerin tanınmasına yardımcı olacak önemli bir kaynaktır.

Kaynaklar/References

- Gökbilgin, M. Tayyib. “Macaristan'daki Türk Hâkimiyeti Devrine Ait Bazı Notlar”, *Türkiyat Mecmuası* (1942): 200-211.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Macar Devlet Arşivi ve Tarihçesi”, *Belleten* 11-12 (1939): 447-457.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “XV. Asrın Birinci Yarısında II. Murad Devrinde Hristiyan Birliği ve Osmanlı-Macar Mücadeleleri Esnasında Edirne”, *Edirne: Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı* içinde, 119-135. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1965.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Korvin Mathias (Mátyás)'ın Bayezid II'e Mektupları, Tercüme ve 1503 (909) Osmanlı-Macar Muahedesinin Türkçe Metni”, *Belleten* 87 (1958): 369-381.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Kanuni Sultan Süleyman'ın Macaristan ve Avrupa Siyasetinin Sebep ve Âmilleri, Geçirdiği Safhalar”, *Kanuni Armağanı* içinde, 5-39. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1970.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “XVI. Asır Ortalarında Osmanlı Devleti'nin Tuna Havzası ve Akdeniz Siyasetleri, Bunlar Arasında Alaka ve İrtibat, Muhtelif Veçheleri”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* 4 (1955): 64-77.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Kanuni Süleyman'ın 1566 Szigetvar Seferi Sebepleri ve Hazırlıkları”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi* 21 (1966): 1-14.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Türk İdaresinde Budin”, *Atatürk Konferansları V* içinde, 163-178. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1975.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Kara Üveys Paşa'nın Budin Beylerbeyliği (1578-1580)”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi* 3-4 (1952): 17-34.

13 M.Tayyib Gökbilgin, “XIX. Asır Sonlarında Türk-Macar Münasebetleri ve Yakınlığı”, *Nemeth Armağanı* içinde, (Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1962), 171-182.

- Gökbilgin, M. Tayyib. “XVII. Asır Başlarında Erdel Hadiseleri ve Bethlen Gabor’un Beyliğe İntihabı”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi* 1 (1949): 1-28.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Tökhöly İmre ve Osmanlı-Avusturya İlişkilerindeki Rolü”, *Türk-Macar Münasebetleri Işığında II. Rákóczi Ferenc ve Macar Mültecileri Sempozyumu* içinde, 180-210. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “Rákóczi Ferenc II ve Osmanlı Devleti Himayesinde Macar Mültecileri”, *Türk-Macar Münasebetleri Işığında II. Rákóczi Ferenc ve Macar Mültecileri Sempozyumu* içinde, 1-17. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976.
- Gökbilgin, M. Tayyib. “XIX. Asır Sonlarında Türk-Macar Münasebetleri ve Yakınlığı”, *Nemeth Armağanı* içinde, 171-182. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1962.

